

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om fælles meddelelse til Europa-Parlamentet og Rådet — En fornyet fremdrift i partnerskabet mellem Afrika og EU

(JOIN(2017) 17 final)

(2018/C 237/11)

Ordfører: **Mihai MANOLIU**

Anmodning om udtalelse	Kommissionen, 5.7.2017
Retsgrundlag	Artikel 304 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
Kompetence	Sektionen for Eksterne Forbindelser
Vedtaget i sektionen	22.2.2018
Vedtaget på plenarforsamlingen	15.3.2018
Plenarforsamling nr.	533
Resultat af afstemningen	185/2/1
(for/imod/hverken for eller imod)	

1. Konklusion og anbefalinger

1.1. Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg (EØSU) mener, at i et hurtigt skiftende globalt landskab vil 2018 blive et afgørende år for uddybningen af partnerskabet mellem EU og Afrika. De to kontinenter står over for omfattende og dybtgående forandringer på det politiske, økonomiske og sociale område. Denne situation åbner nye muligheder for at omforme og udbyde partnerskabet. EØSU mener således, at EU fremover bør lægge særlig vægt på, at der i udviklingsprojekter på det afrikanske kontinent deltager nye aktører fra det europæiske erhvervsliv og civilsamfund. Støtten til Afrikas udvikling bør ikke kun være et anliggende for EU's institutioner, men for hele det europæiske samfund.

1.2. EØSU går derfor ind for, at alle europæiske institutioner fortsætter deres bestræbelser på at opretholde fred og sikkerhed i Afrika og hjælper de afrikanske organisationer i deres kamp for at forebygge konflikter og dæmme op for terrorismen og den organiserede kriminalitet. EØSU glæder sig over, at der er taget initiativ til et partnerskab mellem Afrika og EU, og anser det for nødvendigt at tage et sådant skridt i lyset af de nye geostrategiske realiteter, som begge kontinenter står over for:

- human og værdig styring af migrationsstrømme, der opfattes som ukontrollerede
- mulighed for, at der opstår en flygtningestrøm
- usikkerhed tæt ved EU's grænser som følge af flere ustabile politiske regimer og fraværet af retsstatsforhold i visse afrikanske stater
- visse regionale magters såsom Kinas stadig stigende indflydelse i Afrika — hvor de særlige interesser i Afrikas naturressourcer og de bilaterale økonomiske forbindelser ikke tilskynder de afrikanske lande til at udbygge deres grænseoverskridende samarbejde
- USA's uforudsigelige optræden på den internationale politiske scene samt de udfordringer, der følger med klimaforandringerne.

1.3. Hvad angår løsningen på fødevareproblemet mener EØSU, at EU i samarbejde med Den Afrikanske Union (AU) bør skabe sig et overblik over lokale projekter og politikker, der har været vellykkede, og fremme deres udbredelse til så mange afrikanske regioner og lande som muligt. I denne forbindelse må man ikke glemme parameteret demografi, idet den voldsomme befolkningstilvækst vil gøre det nødvendigt at skabe 18 millioner flere job årligt indtil 2035. I Afrika har bæredygtig økonomisk udvikling hårde betingelser, som EU bør tage med i betragtning, og som er tæt forbundet med følgende aspekter:

- stærk afhængighed af en intensiv udnyttelse af naturressourcer og illegal handel hermed

- arnested for sikkerhedsproblemer som følge af krige, krænkelse af menneskerettighederne, sociale uligheder, fundamentalisme og klimakatastrofer
- følgerne af klimaforandringerne
- indvirkningen af fødevareknaphed og mangel på drikkevand
- dårlige sanitære forhold
- epidemier og smitsomme sygdomme
- ingen sammenhængende landbrugspolitik, der er tilpasset de lokale realiteter.

1.4. De her nævnte problemer udløser tvangsfordrivelse og spontane befolkningsstrømme og bidrager dermed kraftigt til papirløs migration ofte kontrolleret af den organiserede kriminalitet, som lægger et betydeligt pres på forvaltningssystemerne i oprindelses- og transitlandene og på disses politiske myndigheder. Europa er stand til at reagere herpå takket være den nye europæiske konsensus om udvikling, naboskabspolitikken og den europæiske dagsorden for migration og ved at basere sine forbindelser med Afrika på *partnerskabskonceptet*. Sammen med de anerkendte repræsentanter for civilsamfundet (platforme, fora og frivillige) og arbejdsmarkedsparterne i Afrika kan EØSU yde et afgørende bidrag til demokratiet og menneskerettighederne.

1.5. EØSU opfordrer til, at man i højere grad inddrager civilsamfundet i det kommende partnerskab og giver det en større rolle, som bør række lige fra samråd til overvågning af politikernes gennemførelse. Dette aspekt er vigtigt for at garantere overholdelsen af princippet om politikkoherens til gavn for udviklingen og for at inddrage de berørte aktører effektivt i processen. Dermed kan EU blive et forbillede for afrikanske stater som en model for god praksis når det gælder inddragelse af civilsamfundet i beslutningsprocessen og i udformningen af programmer, der kan bane vej for fremkomsten af et tværnationalt afrikansk civilsamfund. Ligeledes bør EU spille en aktiv rolle i udviklingen af civilsamfundet i de lande, hvor det er fraværende eller meget dårligt udviklet.

1.6. I betragtning af at uddannelse, overførsel af viden uden forskelsbehandling, universel adgang til kultur som en vigtig forudsætning for opbygningen af et klima af samarbejde og fælles værdier samt åbning af positive perspektiver for et betydeligt antal unge afrikanere har strategisk betydning, går EØSU ind for, at det fremtidige partnerskab mellem EU og Afrika kommer til at omfatte følgende hovedindsatsområder:

- de europæiske programmer, der har haft succes, såsom Erasmus+, bør udvides til Afrika for at muliggøre mobilitet for studerende og lærere på begge kontinenter og give lejlighed til udveksling af erfaringer på universitetsniveau
- der bør tilskyndes og ydes finansiel støtte til partnerskaber mellem universiteter i Europa og Afrika, som kan fremme udviklingen af fælles projekter og studieprogrammer
- kun gennem kvalitetsprægede uddannelsesprogrammer og strategier for bekæmpelse af social eksklusion vil det være muligt at få bugt med den religiøse fundamentalisme, der findes i visse afrikanske lande.

1.7. Efter EØSU's mening er det vigtigste gode, som EU kan eksportere til det afrikanske kontinent, den europæiske model for grænseoverskridende samarbejde og gennemførelsen af store projekter af grænseoverskridende karakter såsom infrastrukturprojekter, forudsat at de afrikanske stater bliver enige om at samarbejde om gennemførelsen af disse projekter. Derudover bør EU blive bevidst om den ekspertise, som den kan tilbyde med politikker for overgang til et demokratisk samfund og til en fuldt funktionsdygtig, konkurrencedygtig og inkluderende markedsøkonomi.

1.8. Efter EØSU's mening bør partnerskabet sigte mod at fremme og virkeliggøre ligestilling mellem kønnene, styrke kvinders og unges rolle i samfundet og anerkende deres bidrag til fred og statsopbygning, økonomisk vækst, teknologisk udvikling, fattigdomsbekæmpelse samt sundhed, velfærd og kulturel og menneskelig udvikling. Det er nødvendigt at udrydde alle former for vold og social og politisk forskelsbehandling af kvinder på hele det afrikanske kontinent, så de fuldt ud kan blive ligestillede.

1.9. EØSU bemærker, at Kina i de seneste år er blevet Afrikas vigtigste økonomiske partner. Denne udvikling kan føre til, at landene i regionen ændrer deres udenrigspolitiske mål eller bliver mindre interesserede i at gennemføre demokratiske reformer. Derfor har EU brug for at opbygge et partnerskab med Afrika, som sætter fornyet skub i og virkeligt styrker handelsforbindelserne mellem de to kontinenter og skaber bedre vilkår på lokalt plan for europæiske investorer.

1.10. EØSU anbefaler at indføre bestemmelser om god forvaltningspraksis i alle relevante aftaler mellem EU og regioner og tredjelande med det mål at fremme en bæredygtig udvikling, hvilket forudsætter en proces for politikgennemførelse, som er ansvarlig, gennemsigtig, dynamisk, fair, inkluderende, effektiv, deltagelsesbaseret og med respekt for retsstatsprincippet.

1.11. EØSU beklager, at Afrika er verdens fattigste kontinent og det eneste, hvor fattigdommen er vokset. At over 50 % af dets befolkning lever i absolut fattigdom er en uacceptabel kendsgerning. Det er nødvendigt at gøre en international indsats for fattigdomsbekæmpelse med inddragelse af de store aktører i udviklingsprocessen og udarbejde strategier og handlingsplaner for at nå ud til de dårligt stillede befolkningsgrupper. Der bør oprettes en ny programmerbar og forudsigelig finansieringsramme. EØSU mener ligeledes, at det er altafgørende at sikre en effektiv opfølgning af den finansielle støtte for at virkeliggøre de mål, der er fastsat.

1.12. EØSU hilser det velkommen, at Afrika gennem vedtagelsen af Dagsorden 2063 og oprettelsen af Den Afrikanske Union har udtrykt vilje til at blive set som en samlet, inkluderende og panafrikansk enhed. God regeringsførelse med henblik på bæredygtig udvikling bør bygge på solide økonomiske politikker, som er fair i social og miljømæssig henseende, på skabelse af ubestikkelige demokratiske institutioner, som er lydhøre over for borgernes behov, og på styrkelse af civilsamfundet, bekæmpelse af social udstødelse samt økonomisk samhørighed, uden at forglemme retsstaten, lovens overhøjhed, menneskerettighederne og lige muligheder. Et gunstigt investeringsklima kan føre til succes.

2. Baggrund

2.1. EU og de fleste afrikanske stater er allerede bundet af en omfattende og juridisk bindende aftale, som dækker mere end halvdelen af verdens nationalstater. Aftalen, der benævnes Cotonou-partnerskabsaftalen (CPA eller Cotonou-aftalen), blev undertegnet i Benin i år 2000 og sigter mod at styrke det mangeårige samarbejde inden for politik, handel og udvikling mellem EU og landene i Afrika, Vestindien og Stillehavet (AVS-landene). Denne aftale har ført til oprettelse af en række institutioner, der letter AVS/EU-samarbejdet mellem regeringer, offentlige myndigheder, parlamentsmedlemmer, lokale myndigheder og civilsamfundet, herunder den private sektor.

2.2. Den globale strategi for EU's udenrigs- og sikkerhedspolitik er baseret på, at i betragtning af den geografiske nærhed er fremme af fred og udvikling på det afrikanske kontinent ensbetydende med at investere i fred og fremgang for EU. En fremgangsrig og sikker union er yderst vanskelig at opnå i en situation, hvor dens naboer er underudviklede og konfliktramte. Derfor bør EU tage aktivt og kraftigt del i opbygningen af en afrikansk union og i den økonomiske genopretning af regionen.

2.3. EØSU bemærker, at den internationale situation har ændret sig meget i den seneste tid, nye globale udfordringer er dukket op, menneskers sikkerhed er blevet berørt, og bestræbelserne på at bekæmpe fattigdom og pandemier, klimaforandringer og ørkendannelse, migration samt bæredygtig forvaltning af globale offentlige goder er spørgsmål, som kontinuerligt har påvirket den politik, der føres i de afrikanske lande og i EU.

2.4. Det er nødvendigt at opstille en ny fælles politisk vision for Afrika-EU, som skal være konkret, hvile på fælles interesser og delte værdier, gensidig hensyntagen og respekt for princippet om individuel suverænitæt, samt afspejle begge parter legitime forventninger. De to parter bør begge tilkendegive en fælles vilje ved at indgå et ligeværdigt, bevidst og præferentielt partnerskab, der sigter mod at tilskynde til fred (fredsfaciliteten for Afrika), sikkerhed (det afrikanske kontinent er en vigtig faktor på dette område), bæredygtig udvikling, menneskerettigheder samt regional og kontinental integration.

2.5. EØSU beklager endvidere, at Afrika er verdens fattigste kontinent og det eneste, hvor fattigdommen er vokset. At over 50 % af dets befolkning lever i absolut fattigdom er en uacceptabel kendsgerning. Det er nødvendigt at gøre en international indsats for fattigdomsbekæmpelse med inddragelse af de store aktører i udviklingsprocessen og udarbejde strategier og handlingsplaner for at nå ud til de dårligt stillede befolkningsgrupper. Der bør oprettes en ny programmerbar og forudsigelig finansieringsramme. EØSU mener ligeledes, at det er altafgørende at sikre en effektiv opfølgning af den finansielle støtte for at virkeliggøre de mål, der er fastsat.

2.6. EØSU hilser det velkommen, at Afrika gennem vedtagelsen af Dagsorden 2063 og oprettelsen af Den Afrikanske Union har udtrykt vilje til at blive set som en samlet, inkluderende og panafrikansk enhed. God regeringsførelse med henblik på bæredygtig udvikling bør bygge på solide økonomiske politikker, som er fair i social og miljømæssig henseende, på skabelse af ubestikkelige demokratiske institutioner, som er lydhøre over for borgernes behov, og på styrkelse af civilsamfundet, bekæmpelse af social udstødelse samt økonomisk samhørighed, uden at forglemme retsstaten, lovens overhøjhed, menneskerettighederne og lige muligheder. Et gunstigt investeringsklima kan føre til succes.

2.7. Effektivitet og gensidig ansvarlighed fra alle aktørers side forudsætter, at der afsættes betydelige finansielle og menneskelige ressourcer, som begge parter forpligter sig til at opretholde på langt sigt. EØSU er af den opfattelse, at civilsamfundets inddragelse i denne tilgang kan foregå ved hjælp af en platform for frivillig deltagelse, og at en sådan vil kunne gavne udviklingsprocessen. Det er meget vigtigt, at de ikke-statslige aktører og lokale myndigheder inddrages fuldt ud i alle faser af processen, herunder overvågning og evaluering. De er nemlig i stand til at sætte fornyet skub i udviklingen i Afrika og give EU's eksterne foranstaltninger større legitimitet og mindske skepsissen over for EU i Europa. Den fælles vision på området bør omfatte deltagelsesdemokrati, pluralisme og grundlæggende frihedsrettigheder, kort sagt overholdelse af retsstatsprincippet.

2.8. En anden alvorlig trussel er rovdriften på Afrikas naturressourcer, som vil udgøre en hindring for nedbringelsen af fattigdommen. Der bør tilbydes kompensation for de økosystemtjenester, som Afrika bidrager med, herunder oplagring af kulstof i regnskoven. De globale udfordringer kræver en fælles tilgang samt et partnerskab, der forvaltes som en enhed og med borgerne som målgruppe ved hjælp af en bilateral tilgang mellem to kontinenter såvel på det politiske plan som på det konkrete forhandlingsplan.

2.9. EØSU mener, at parterne bør udvise ansvarlighed og konsekvens med hensyn til gensidig ansvarlighed, dialog og bidragene. Endvidere bør den fremtidige aftale være baseret på *partnerskabsprincippet*. Partnerne har de samme rettigheder og forpligtelser når det gælder udviklings- og investeringspraksis. Der er dog en afgrundsdyb forskel i graden af integration og hvad angår menneskelige, tekniske og finansielle ressourcer. Det er derfor nødvendigt at udvikle og styrke den politiske dialog mellem EU og Afrika.

2.10. Udryddelse af fattigdom og bæredygtig udvikling udgør ét sammenhængende mål (gennem bedre koordinering mellem donorer og ikke-statslige aktører) og forpligter til samarbejde mellem EU og Afrika. Dette samarbejde defineres af EU's politik på områderne handel (fri adgang til EU's marked i henhold til økonomiske partnerskabsaftaler — ØPA'er), miljø og landbrug.

2.11. EØSU understreger, at den globale tilgang til konflikter bør bygge på ansvarlighed, forebyggelse, handlevilje, styring samt genopbygning. Fred spiller en afgørende rolle ved at være det første skridt hen imod en bæredygtig udvikling, som skal være fair politisk, økonomisk og socialt, med fuld overholdelse af menneskerettighederne. Det er nødvendigt at være ekstra på vagt over for etniske og religiøse spændinger på det afrikanske kontinent. Man bør være fuldt ud opmærksom på våbeneksporten og indføre en adfærdskodeks, og det gælder også den ulovlige handel med våben.

3. Generelle bemærkninger

3.1. Kommissionens meddelelse om »en fornyet fremdrift i partnerskabet mellem Afrika og EU« er et koordineret og forstærket initiativ, som er i samklang med 2063-dagsordenen og den globale strategi for Den Europæiske Unions udenrigs- og sikkerhedspolitik. Den bidrager til refleksionsprocessen og danner et sammenhængende grundlag for de kommende forhandlinger om den afrikanske søjle.

3.2. EØSU mener, at EU har en strategisk, politisk orienteret interesse i at uddybe og tilpasse sit langsigtede partnerskab med Afrika, og at denne interesse er baseret på fælles værdier og interesser. EU bør blive den største udenlandske investor og partner for dette kontinent på det humanitære og handelsmæssige område og bidrage til dets sikkerhed.

3.3. EU forfølger tre strategiske mål:

- et stærkere fælles engagement og et øget samarbejde på den internationale scene baseret på fælles værdier og fælles interesser, herunder i de bilaterale forbindelser
- sikkerhed på landjorden og på havet samt kampen mod tværnationale trusler som en investering i sikkerhed på begge kontinenter
- bæredygtig og inklusiv økonomisk udvikling i Afrika med henblik på at skabe de job, som kontinentet har brug for, og at udnytte de muligheder, som det giver for Europa.

3.4. EØSU er enig i, at det kan lykkes at iværksætte et ambitiøst fælles program:

- ved at uddybe koalitioner om spørgsmål vedrørende global styring — gennem øget dialog og effektivt samarbejde — med strategiske partnere og vigtige allierede for at fremme og understøtte retsstatsprincippet og retfærdighed

- ved at øge samarbejdet om fælles interesser og baseret på hyppig politisk interaktion på multilateralt, kontinentalt, regionalt, nationalt og lokalt plan i overensstemmelse med nærhedsprincippet
- realisere et partnerskab, der er centreret om menneskerne, de politiske myndigheder, de lokale myndigheder, arbejdsmarkedets parter, den private sektor og hele civilsamfundet.

3.5. EØSU er af den overbevisning, at den fælles Afrika-EU-strategi bør baseres på en vedvarende politik for bæredygtig udvikling, der tager afsæt i de lokale afrikanske forhold, for kun derigennem vil bistanden effektivt og i lige høj grad kunne bekæmpe fattigdom og sikre en sund vækst på det økonomiske, miljømæssige (imødegåelse af ødelæggende klimaforandringer) og sociale område (baseret på anstændigt arbejde med langtidsjob). Denne vækst skal være karakteriseret ved produktivitet, frihed, bekæmpelsen af fattigdom og social udstødelse, etik og værdighed. Forøgelse af den lokale produktion som garanti for fødevarerikkerhed, en anstændig indkomst for små familielandbrug og SMV'er, oprettelse af et indre marked med ejendomsrettigheder og mindske af administrative byrder og korruption er alt sammen faktorer, som kan bidrage til at bekæmpe fattigdom. Derfor bør landbruget og fødevarerikkerheden nyde den største opmærksomhed i de fælles politikker. Det er nødvendigt at understøtte bæredygtige landbrugsmodeller med fokus på små bedrifter, som giver konkrete beskæftigelsesmuligheder gennem udvikling af specialiserede sektorer. Det er EU's og AU's pligt at indkredse og fremme de modeller og politikker, som har stået deres prøve på landbrugsområdet i dårligt stillede samfund, enten i det samme land eller i andre afrikanske udviklingslande.

3.6. Bekæmpelse af ørkendannelse og adgang til vand for alle er afgørende faktorer på områderne fødevarerikkerhed, migration og tilstedeværelse af flygtninge. Afrika er det kontinent, som er hårdest ramt af klimaforandringerne. Det er nødvendigt, at EU og AU samt deres medlemsstater, økonomiske aktører og investorer tager deres del af ansvaret (i kampen mod klimaforandringerne) og udvikler en fleksibel og effektiv finansiel ramme, der giver mulighed for en ny miljøtilgang.

3.7. Eksistensen af frie handelsforbindelser, som respekterer miljø- og arbejdsnormerne, kan stimulere den økonomiske vækst og sociale og politiske fremskridt og derigennem spille en rolle som katalysator i bekæmpelsen af fattigdom takket være en generel bæredygtig udvikling. For at opnå regional integration og pålidelige rammer for handel og investeringer må der nødvendigvis være en asymmetri i handelsforbindelserne til fordel for de afrikanske markeder. Økonomiske partnerskabsaftaler (ØPA'er) er et redskab til handel og regional integration, forudsat at de gavner udviklingen ved at lade lokale industrier være omfattet af undtagelser i en overgangsperiode, så de kan tilpasse sig de nye markedsvilkår. De økonomiske forbindelser mellem EU og AU bør bygge på fair handel og en differentieret og diversificeret tilgang, der leder frem til en afrikansk integration, som kan levere de nødvendige og konkurrencedygtige produkter og tjenesteydelser.

3.8. En nøglefaktor for økonomisk udvikling og udryddelse af fattigdom er energipartnerskabet mellem EU og Afrika, der vil kunne afføde projekter, som — til en overkommelig pris og på en effektiv måde — kan levere energi fra vedvarende energikilder. I dette tilfælde kan de klimatiske og geografiske forhold på det afrikanske kontinent være en fordel, især når det gælder solenergi. Adgangen til energi kan fremme Afrikas socioøkonomiske udvikling.

3.9. EØSU mener, at en satsning på uddannelse og sundhed for alle kan være et effektivt og praktisk værktøj, som kan fremme en udvikling, der er til gavn for de fattige befolkningsgrupper. Strategien bør bidrage til at integrere en grundlæggende dimension af ligestilling mellem kønnene og styrkelse af kvinders stilling i samfundet, uden at forglemme de sårbare befolkninger og flygtninge, som følger af humanitære kriser. Adgang til sundhedsydelser og bekæmpelse af forfalskede lægemidler er afgørende for at bekæmpe det voksende problem med dødelige sygdomme. Det er ligeledes nødvendigt, at der træffes passende foranstaltninger på det lovgivningsmæssige og strafferetlige plan for at imødegå dette problem.

3.10. EØSU går ind for, at der regelmæssigt foretages undersøgelser af de vigtigste årsager til migrationsstrømme og af spørgsmålene vedrørende migranters rettigheder og deres integration, herunder problemet med hjerneflugt. Der er brug for praktiske løsninger, som kan skabe en effektiv cirkulær migration. Fysiske barrierer vil ikke kunne løse problemet, hvorimod en dialog baseret på national og regional identitet og på solidaritet og kultur kan danne grundlag for et program for bæredygtig udvikling for alle, forudsat at der også stilles passende materielle ressourcer til rådighed for den bæredygtige udvikling.

3.11. EØSU mener, at gælden udgør en byrde, som undergraver alle bestræbelser til fordel for en sådan bæredygtig udvikling for alle. Forvaltningen af gælden — som skal vurderes fra sag til sag — bør foregå af en styrkelse af den økonomiske og sociale politik og en mere effektiv regeringsførelse. Forvaltning og omlægning af gælden til andre kreditorer bør være en afgørende forudsætning for budgetstøtte, som med udgangspunkt i resultatindikatorer må være i stand til at

levere grundlæggende sociale tjenester og samtidig konsolidere de afrikanske landes struktur. Det er nødvendigt at foretage en gennemsigtig overvågning med inddragelse af de lokale myndigheder og civilsamfundet.

4. Særlige bemærkninger

4.1. EØSU er af den opfattelse, at Dagsorden 2063 for et fredeligt, sikkert og fremgangsrigt Afrika, hvor der hersker god regeringsførelse, demokrati, respekt for menneskerettighederne, retfærdighed og respekt for retsstatsprincippet, hvor udviklingen baseres på befolkningerne, og hvor de unges — især de unge kvinders — potentiale bliver udnyttet og ingen lades i stikken, er et program, som vil kunne transformere kontinentet gennem reformer. Det bør efter EØSU's mening centreres omkring to hovedindsatsområder:

— **en indsats for at gøre stater og samfund mere modstandsdygtige over for chok:**

- konfliktforebyggelse, krisestyring og fredsskabelse
- styrkelse af forvaltningssystemerne
- forvaltning af migration og mobilitet

— **skabelse af flere og bedre job, især til de unge:**

- tiltrækning af ansvarlige og bæredygtige investeringer
- sikring af energitjenester i Afrika
- omlægning af landbruget og landbrugsfødevarersektoren i Afrika samt den blå økonomi, herunder fiskeriet
- fremme af det arbejde, der udføres af arbejdsmarkedets parter
- opbygning af viden og kompetencer.

4.2. De grunde, der taler for opbygning af stater og samfund, som er mere modstandsdygtige over for chok, ligger i EU's legitime interesser, værdier og mål, i den nuværende skrøbelige karakter af unionens egne grænser og i de trusler, der svæver over dens vitale interesser. Terrorisme, menneskehandel, kriminalitet og voldelig ekstremisme udgør trusler mod stabiliteten og freden og er symptomer på en strukturel og i nogle tilfælde dybtgående ustabilitet.

4.3. Med dette for øje har EU udstukket følgende flagskibsinitiativer:

- oprettelse af en samarbejdsplatform, der samler FN samt de europæiske, afrikanske og andre internationale partnere
- overførsel af et indledende bidrag til AU's fredsfond
- understøttelse af afrikanske initiativer inden for søfartssikkerhed.

4.4. Det er velkendt, at god regeringsførelse, sikkerhed og udvikling er grundpillerne i et solidt og moderne samfund, der er modstandsdygtigt over for chok og udstyret med demokratiske, effektive, gennemsigtige og ansvarlige institutioner. Sådanne stabile samfund, der respekterer menneskerettighederne og udgør centre for bæredygtig udvikling, fungerer inden for faste og forudsigelige rammer på det makroøkonomiske plan, så de er i stand til at levere tjenester til deres borgere. På dette område kan EU yde et bidrag til udviklingen i Afrika dels gennem den ekspertise, der er opbygget i visse af EU's medlemsstater takket være politikkerne for overgang til et demokratisk samfund og til en fungerende markedsøkonomi samt politikker for social og regional samhørighed, dels gennem EU's model for grænseoverskridende samarbejde ved hjælp af fælles institutioner.

4.5. Med dette for øje har EU udstukket følgende flagskibsinitiativer:

- organisering af en fælles konference på højt plan mellem AU og EU om valgprocesser, demokrati og regeringsførelse i Afrika og Europa
- fordobling af støtten til mobilisering af nationale ressourcer inden 2020 i overensstemmelse med skatteinitiativet
- gennemførelse af en fælles indsats for at fremme bæredygtig forvaltning af naturressourcer, navnlig gennem udarbejdelse af et fælles EU-Afrika-charter.

4.6. Blandt de store problemer, som berører økonomien, samfundet og sikkerheden, kan det siges, at migration og mobilitet lige så vel kan styrke og berige samfundene som udvirke store destabiliseringer, hvis disse strømme ikke styres på en passende og effektiv måde. Hvad angår denne migration og mobilitet, kan det konstateres, at strømmene i dag har nået et rekordhøjt fareniveau, for så vidt angår migranternes fysiske integritet. På dette område er der et fælles ansvar og globale løsninger baseret på ansvarsdeling og solidaritet ud fra en politikramme, som har afgørende betydning for styringen af store flygtninge- og migrantstrømme.

4.7. Med dette for øje har EU udstukket følgende flagskibsinitiativer:

- understøttelse af afrikanske initiativer om regulær migration og mobilitet mellem de afrikanske lande for så vidt angår fri bevægelighed, social beskyttelse, mulighed for overførsel af sociale rettigheder og anerkendelse af kvalifikationer
- styrkelse af samarbejdet mellem Afrika og EU i bekæmpelsen af netværkene for menneskehandel og -smugling.

4.8. Der er behov for et paradigmeskift, for at et velstående kontinent kan se dagens lys. Det bør råde over de nødvendige midler og ressourcer til at koordinere sin egen udvikling, og dets økonomier bør udvirke en strukturel omstilling gennem industrialisering, forarbejdning og værdiskabelse, så der kan fremkomme en vækst, som alle har del i, takket være et opsving i den private sektor, udvikling af iværksætterånd og skabelse af anstændige arbejdspladser for alle.

4.9. EØSU mener, at den socioøkonomiske omstilling skal være forenelig med de muligheder og udfordringer, der følger af kraftige klimaforandringer og begrebet miljømæssig bæredygtighed. Det er nødvendigt at skabe regionale markeder, et gunstigt investeringsklima, som kan skabe en passende og frugtbar værditilvækst gennem den stabile og forudsigelige frihandel, som ØPA-partnerskabsaftalerne giver mulighed for.

4.10. Udvalget understreger, at man for at opnå økonomisk integration i Afrika på regionalt og kontinentalt plan må sikre overholdelse af principperne for god virksomhedsledelse og af miljømæssige og sociale standarder. Man må udnytte alle tilrådeværende muligheder for at skabe en grøn, blå og cirkulær økonomi på grundlag af virksomhedernes sociale ansvar, socialt iværksætteri og etisk adfærd med det mål at skabe et kontinentalt frihandelsområde.

4.11. Erhvervslivet spiller en afgørende rolle i samfundets udvikling, for det første som en kilde til større investeringer, innovation, udvikling af kvalifikationer, skabelse af arbejdspladser, understøttelse af den økonomiske vækst og som en (direkte og indirekte) indkomstkilde, der kan skabe offentlige indtægter, som giver folk mulighed for at foretage de nødvendige investeringer i velfærd og i nøgleinfrastrukturer såsom skoler og hospitaler, for det andet som kilde til integration af såvel unge som migranter ved at give folk mulighed for at realisere sig selv og have en stabil indkomst.

4.12. Med dette for øje har EU udstukket følgende flagskibsinitiativer:

- igangsættelse af massive investeringer i Afrika via EU's eksterne investeringsplan eller pagten med Afrika
- fremme af et mere forudsigeligt og mere gunstigt investeringsklima i Afrika
- understøttelse af Afrikas digitale dagsorden.

4.13. EØSU mener, at universel adgang til bæredygtig og vedvarende energikilder til rimelige priser åbner perspektiver for skabelse af nye, anstændige arbejdspladser og for en konkret udvikling, der tager højde for klimaforandringer. EU og Afrika kan styrke samarbejdet med henblik på overgangen til ren energi ud fra et sæt fælles værdier. EU har taget teten når det gælder udvikling af sine egne rene energikilder. For at udnytte Afrikas potentiale til at producere strøm og anvende den effektivt inden for rammerne af en passende regulering vil der kræves store investeringer for at imødekomme efterspørgslen. Desuden er der muligheder for sammenkobling med de europæiske transitnet. Det er muligt at bekæmpe klimaforandringerne ved hjælp af en elektrificering, der er baseret på vedvarende energikilder.

4.14. Med dette for øje har EU udstukket følgende flagskibsinitiativer:

- levering af EU's bidrag til initiativet for vedvarende energi i Afrika (AREI) og opnåelse af en produktionskapacitet for vedvarende energi på 5 GW inden 2020, så 30 millioner afrikanere kan få adgang til bæredygtig energi, og CO₂-emissionerne nedbringes med 11 millioner ton årligt

- lancering af et nyt initiativ, der skal lette det offentlig-private samarbejde mellem EU og Afrika for at øge investeringerne i sektoren for bæredygtig energi i Afrika via en platform på højt niveau
- iværksættelse af et nyt partnerskab mellem EU og Afrika inden for forskning og innovation vedrørende klimaforandringer og bæredygtig energi.

4.15. EØSU understreger, at kvægbrug, dambrug og fiskeri er vigtige indtægtskilder, som udgør et vigtigt livsgrundlag for Afrika. Det ser ud til, at den ikke-bæredygtige ressourceudnyttelse, problemerne vedrørende ejendomsrettigheder, usikkerheden til søs og — ikke mindst — manglen på kapital og adgang til finansiering udgør store hindringer for udviklingen af sektoren. Fødevarerproduktionen, som har et betydeligt udviklingspotentiale, kan sikre jobskabelse og selvstændiggørelse og samtidig garantere fødevarer sikkerhed.

4.16. Afrika kan skabe en merværdi ud fra dets naturressourcer og samtidig føre en industrialiseringspolitik med fokus på oprettelse af små og mellemstore virksomheder og mikroforestillingsvirksomheder. EØSU understreger den vigtige rolle, som ansvarlige værdikæder spiller, idet de kan skabe udvikling i landdistrikter og sikre bæredygtig forvaltning af vand- og jordressourcer. Der bør indgås aftaler om politisk partnerskab, og de markedsmuligheder, der åbner sig for afrikanske fødevarer, bør udnyttes.

4.17. Med dette for øje har EU udstukket følgende flagskibsinitiativer:

- udvikling af værdikæden ved at fremme ansvarlige investeringer i en landbrugsfødevarer sektor og blå økonomi af bæredygtig karakter
- tilskyndelse til investeringer fra såvel Afrikas som EU's side til støtte for forskning og udvikling
- udvidelse i den udstrækning, det skønnes hensigtsmæssigt, af netværket af partnerskabsaftaler for bæredygtigt fiskeri mellem EU og de afrikanske lande.

4.18. Efter EØSU's mening er en afgørende forudsætning for opnåelse af en bæredygtig udvikling, der er irreversibel, adgang til uddannelse uden restriktioner eller diskrimination af nogen art. Det er nødvendigt, at uddannelsessystemerne og de tekniske og erhvervsrettede uddannelser kommer i klart bedre trit med arbejdsmarkedets behov i tilknytning til den demografiske, økonomiske og sociale udvikling. Tiltagene bør være nyskabende og baseret på uddannelse og erhvervsuddannelse med det sigte at skabe tjenesteydelser og virksomheder for at frigøre de ressourcer, der er nødvendige for omstillingen fra en uformel til en formel økonomi. Afrika bør aktivt fremme videnskab, teknologi, forskning og innovation.

4.19. EØSU mener, at der bør lanceres et partnerskab, som tilskynder til lige muligheder, mindskelse af uligheder og udvikling af kapacitet til deltagelse i samfundslivet. Samhørighed, lighed, diversitet og inklusion er afgørende faktorer, hvis det skal lykkes at styrke den viden og de kompetencer, der kan danne grundlag for en ny afrikansk kultur.

4.20. Med dette for øje har EU udstukket følgende flagskibsinitiativer:

- lancering af en støttefacilitet for den afrikanske ungdom gennem en udvidelse af anvendelsesområdet for Erasmus +-programmet
- finansiel støtte til samarbejdet mellem universiteter i Europa og Afrika og udvikling af fælles studieprogrammer
- oprettelse af en EU-støttefacilitet for teknisk og erhvervsfaglig uddannelse.

4.21. Programmet Erasmus+ fremmer samarbejdet mellem EU og Afrika på området for videregående uddannelse. Projekterne, som samler parter fra begge regioner, bidrager blandt andet til at forbedre jobmulighederne for studerende, styrke universitetssamarbejdet og skabe netværk mellem højere uddannelsesinstitutioner. Samarbejdet med Afrika inden for de videregående uddannelser er i samklang med målene for EU's eksterne politik og navnlig med målene for EU's udviklingssamarbejde.

Bruxelles, den 15. marts 2018.

Georges DASSIS
Formand
for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg